

XI број 06 – 30 /18

Скупштина Градске општине Звездара на основу члана 19. Статута Градске општине Звездара („Службени лист града Београда“ број 43/08, 43/09, 15/10, 13/13, 36/13, 41/13, 40/15 и 132/16), донела је

ПЛАН РАЗВОЈА КУЛТУРЕ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА ЗА ПЕРИОД ОД 2019. ДО 2020. ГОДИНЕ

УВОД

Градска општина Звездара је смештена на истоку града Београда и спада међу централне градске општине. Простире се на површини од 32 км² (око 1% површине града Београда) и граничи се са градским општинама Палилула (север, северозапад, североисток), Врачар (запад), Вождовац (југ и југозапад) и Гроцка (исток и југоисток). Сам градски део општине покрива површину од 726 хектара. Општина Звездара, смештена на брежуљкастом терену заузима Врачарско поље, јужне и југозападне падине брда Велики Врачар, горњи ток Миријевског потока (притока Дунава) и већи део тока Мокролушког потока (притока Саве).

Звездара је, површински посматрано, једна од најмањих општина у граду Београду и заузима површину од око 1% територије града. Са друге стране посматрано, Звездара је једна од најмногољуднијих општина у граду Београду, са 151.808 становника¹⁵, односно 9,1% укупног броја становника града Београда. Са просечно 4.744 становника на км², општина Звездара има скоро десет пута већу густину насељености од града Београда и вишеструко већу од републичког просека који износи 84 становника на км². Осим тога, општина Звездара је једна од ретких са позитивним природним прираштајем становништва.

Градска општина Звездара свој назив је добила по Астрономској опсерваторији са звездарницом која је основана 1887. године и представља највишу тачку у Београду (248,6 м). Овај назив носи од 1929. године када су одобрена средства за изградњу нове модерне опсерваторије на површини од 4,5 хектара на брду Велики Врачар, при чему је део града добио назив Звездара. Од 1995. године

Градска општина Звездара прославља Срећење Господње (15. фебруар) као славу општине. Дан општине Звездара је 16. октобар (датум ослобођења Звездаре у Другом светском рату).

КУЛТУРНА ИНФРАСТРУКТУРА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА

Културну инфраструктуру Градске општине Звездара чине установе културе, удружења грађана, образовно-васпитне установе и други носиоци културних садржаја.

УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ су:

- Установа културе „Вук Караџић“
- „Звездара театар“
- „Пан театар“
- Библиотека града Београда (општинска библиотека „Вук Караџић“)

Установа културе «Вук Стефановић Караџић» основана је у марту 2015. године као градска установа културе и припада мрежи установа чији се рад, одржавање и остваривање програма финансира у целини или већим делом из буџета Града. Налази се у згради бивше Установе културе „Вук Караџић“ чији је оснивач била Градска општина Звездара, а пре тога некадашњег Дома културе изграђеног педесетих година. Програм ове установе културе развија се кроз три основна правца – кроз сопствену продукцију, копродукције и гостујуће пројекте, али и кроз додатни програм који укључује одржавање трибина, отворене разговоре, изложбе, радионице и концерте – са циљем да постане место сусрета савремених уметничких трендова, презентације нових талената и нових вредности и место дијалога којима се преиспитују феномени савременог друштва. Програми Установе као и гостујући програми се изводе у савремено опремљеним просторима: велика сала од 400 места (и фоаје испред сале са 60 седећих места), мала сала (Камерна сцена „Култ“) са 220 места, мултимедијална сала површине 100м². Установа културе „Вук Стефановић Караџић“ је значајан партнер Општине у реализацији великог броја манифестација и догађаја у области културе.

Установа културе од националног значаја „Звездара театар“ – Позориште “Звездара театар” је најпре основана у склопу Дома културе „Вук Караџић“, а са радом је започело 1984. године извођењем представе „Мрешћење шарана“. Припада мрежи београдских

позоришта, а од 2013. године, има статус установе културе од националног значаја. На сцени Звездара театра изведено је неколико хиљада позоришних представа домаћих и страних аутора. Објекат у ком се налази „Звездара театар“ простире се на 1.150 м², а изграђен је 1955. године са циљем да ту буде Дом културе. Сала је била опремљена за биоскопске пројекције, а у дворишту је била летња башта. Убрзо се биоскопска сала полако адаптира како би се омогућило извођење представа и формира се сцена. Такође се приступа адаптацији целе зграде, тако да „Звездара театар“ 2001. године добија нову сцену (Мала сцена са 260 места) са пратећим просторима површине 1.300 м². Сезоне 2003/2004. обустављено је извођење представа на Великој сцени (470 места) због дотрајалости. Објекат тренутно заузима 2.660 м², а 2003. године је направљен „Идејни пројекат за реконструкцију постојећег и изградњу новог објекта“, површине 6.528 м². 60 Програмска политика подразумева продукцију и извођење драмских комада савремених аутора. Културни програм се реализује на сценама „Данило Бата Стојковић“ и Новој сцени на којима се годишње изведе преко 200 програма (позоришне представе, концерти и други програми). Позориште има добру сарадњу са општином, основним и средњим школама којима своје сцене често уступа за извођење културно-уметничких програма.

Позориште „Пан театар“ је основано 1995. године као приватно позориште које је своје представе играло на гостујућим сценама. Од априла 1998. године позориште користи простор Месне заједнице „Липов лад“ укупне површине од 400 м² (велику и малу салу), а укупан број седећих места је 150. На репертоару има преко 50 представа за децу и 10 представа за одрасле. Позориште се финансира из сопствених извора, пројектно и путем донација. Позориште је са својим представама до сада остварило значајне резултате на бројним фестивалима и такмичењима, и гостовало у иностранству (Аустрија, Швајцарска, Канада, Русија, Црна Гора, Република Српска, Француска и др.) У оквиру позоришта постоји и драмски студио за децу школског и предшколског узраста. Студио води Оливера Викторовић Ђурашковић, професорка глуме на Академији уметности у Београду, а деца се на часовима упознају са позоришном уметношћу, стичу вештине културе говора и јавног наступа и развијају самопоуздање. У циљу побољшања услова, потребна је климатизација и уградња врата са звучном изолацијом у великој сали у којој се осим позоришних представа „Пан театра“, одржавају и трибине, промоције, школске приредбе, општинска такмичења, културни програми и други јавни скупови.

Библиотека града Београда – Библиотека „Вук Караџић“ -Звездара – Општинска библиотека „Вук Караџић“ је основана 1945. године под називом Библиотека V рејона, на иницијативу грађана Звездаре који су спровели акцију прикупљања књига. Почетни фонд библиотеке износио је 3.000 књига. Након вишемесечног трагања за одговарајућим простором, смештена је у зграду тадашње VI мушке гимназије (касније добила назив VI београдска гимназија). Библиотека „Вук Караџић“ Звездара се данас налази у саставу Библиотеке града Београда, као једна од 13 општинских библиотека. У оквиру општинске библиотеке функционише централна библиотека у улици Ђирила и Методија 2а са 6 активних огранака распоређених на територији општине са читаоницама и одељењима за децу које

располажу активним фондом од 95.439 библиотечких јединица које обухватају: белетристику, стручну и научно-популарну литературу, законе, прописе, новине и часописе, дечју литературу, сликовнице, аудио-визуелну грађу.

Огранци Библиотеке:

- "Бранко Миљковић", Бул. краља Александра 298
- "Мома Димић", Миријево, Школски трг 2
- "Блажо Шћепановић", Учитељска 60
- "Станислав Винавер", Вељка Дугошевића 18-20
- "Драгиша Витошевић", Миријево, Миријевски венац 4
- "Јефимија", Устаничка 194

Осим основне библиотечке делатности, у оквиру програмских активности Библиотека реализује бројне промоције књига, предавања, трибине, изложбе, едукативне и креативне радионице за децу, сусрете са ствараоцима за публику свих узраста, самостално и у сарадњи са Општином, Волонтерским сервисом Звездаре, организацијом „Пријатељи деце општине Звездара“, другим институцијама и удружењима грађана. Огранак библиотеке „Бранко Миљковић“ је вишенаменски простор. У једном делу је библиотечки део, а у другом галеријски у коме се организују изложбе, ликовне и друге врсте радионица за децу и младе, скупови, предавања, трибине, програми друштвено-хуманитарног карактера, окупљања грађана локалне заједнице и др. Ово је једини галеријски простор на територији општине Звездара.

ОСТАЛИ НОСИОЦИ КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА

Удружења грађана су значајни реализатори различитих садржаја културно-уметничког стваралаштва и аматеризма. Последњих година, уз подршку и сарадњу ГО Звездара, своје програме и пројекте намењене грађанима Звездаре различитих узраста, у различитим областима културе, успешно реализују: КУД „Свети Сава“, Књижевни клуб "Бранко Ћопић", Књижевни клуб „Мала птица“, Удружење ромских књижевника, Пријатељи деце општине Звездара, Удружење наставника "Доситеј Обрадовић", "Ризница речи", Удружење грађана Миријево, Савез младих „Вибе 44 20“, Заштита традиције Малог и Великог Мокрог Луга „Луг“, Удружење избеглих, расељених и досељених лица „Завичај“, Удружење уметника „Фреквенција“, Удружење музичко – сценских радника „АММ“, Body Art Асоцијација Србије, Плесни клуб „Спин“, Друштво за очување, ревитализацију и промовисање старих заната „Чувари заната“, Удружење за очување културне баштине "Дах", Дечји ромски хуманитарни центар „Влашки Роми“, Ромско друштво „Слобода“, УГ „Алтернативна прилика“, Удружење "Љубитељи класичне музике", ЦМИТ - Центар за маркетинг и информационе технологије , Удружење особа са инвалидитетом Београд, Плесни клуб за особе са инвалидитетом "Magic Dance Team", „Естетик про“, „Хипнополис“ и др.

Образовно-васпитне установе које имају седиште на територији Градске општине Звездара су драгоцен ресурс за реализацију програма у области културе усмерених на децу и младе. У Предшколској установи „Звездара“, основним и средњим школама раде драмске, литерарне, ликовне, информатичке и друге секције у оквиру ваннаставних активности, свечано се обележавају значајни датуми, организују изложбе, концерти, представе, књижевни сусрети и други програми, што значајно доприноси унапређењу културног живота општине и развоју културних навика код деце и младих. Такође, деца/ученици свих вртића и школа активно посећују програме и догађаје које организују установе културе, удружења грађана и ГО Звездара.

Основна музичка школа „Владимир Ђорђевић“ осим што је образовно-васпитна установа у којој основно музичко образовање стичу деца узраста од 6 до 12 година, представља и својеврсни музички културни центар. Музичка школа „Владимир Ђорђевић“ је септембра 2013. године отворила издвојено одељење у просторијама Месне заједнице „Миријево“, Школски трг бр.2. Од 2014 године 88 ученика стиче основно музичко образовање у овом објекту. На овај начин је Градска општина Звездара обогатила и образовне и културне садржаје насеља Миријево. Стални пројекти Музичке школе „Владимир Ђорђевић“ су „Вредне руке дарују вам звуке“- сарадња са предшколским установама и основним школама; Музички времеплов“- сарадња са музичким школама; „Понедељком у Ђорђевићу“ – концертни серијал, „У сусрет Новој години“-традиционални новогодишњи концерт; „Светосавска академија“ (хор и гудачки оркестар); „Радујмо се заједно“ – концерт и дружење ученика са особама из Дома за стара лица „Вождовац“; „Деца деци“- хуманитарни концерти ученика. Од нових пројеката треба поменути: „Примењена музика“ – Развијање уметничке свестраности – повећана мотивација код ученика и наставника, Дани Венеције у музичкој школи „Владимир Ђорђевић“, „Музика и бајка“, „Превазилажење страха од јавних наступа“ и „Страхиња и Небојша у музичкој школи“, међународно такмичење за камерну музику и Међународни фестивал флауте и др.

Астрономска опсерваторија у Београду је једна од најстаријих научних установа у Србији и представља објекат од посебног значаја за развој астрономије, физике, метеорологије и сеизмологије у Србији. Налази се у Волгиној улици, на највећој надморској висини (248,6 м) у граду и чини највишу тачку у Београду. Изузетан и веома вредан архитектонски комплекс Астрономске опсерваторије пројектован је као комплекс са Управном зградом и павиљонима у које је смештена астрономска опрема. Опсерваторија има добру сарадњу са образовно-васпитним и другим установама, а током целе године организују се посете за ученике и грађанство. Астрономска опсерваторија у Београду је 2017. године обележила троструки јубилеј: 130 година од оснивања, 160 година од рођења оснивача професора Милана Недељковића и 125 година од рођења академика Војислава Мишковића, градитеља данашње Опсерваторије на Звездари, а због свог великог значаја ова грађевина је под заштитом Завода за заштиту споменика културе.

Јавно предузеће Спортски центар „Олимп – Звездара“ својим програмима у области културе током лета значајно доприноси развоју културе и обезбеђивању услова за одржавање културних манифестација. Најзначајније манифестације које се реализују у СЦ „Олимп –

Звездара“ су: Светски дан здравља, Летњи позоришни дани на Олимпу, Београдско лето културе на Олимпу, Светски дан срца и др. Летњи амфитеатар Спортског центра „Олимп – Звездара“ представља одличан потенцијал за реализацију позоришних, филмских, музичких и других програма у области културе.

Месне заједнице, као места дешавања културних програма, представљају значајан ресурс који се последњих година све више користи, са циљем повећања доступности културних садржаја грађанима свих делова Звездаре. У овом смислу најфункционалније су: МЗ „Липов лад“, МЗ „Миријево“ и МЗ „Зелено брдо“, али је за њихово пуно коришћење потребно додатно улагање у опрему.

МАНИФЕСТАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ

Одлуком о сталним манифестацијама од значаја за Градску општину Звездара („Службени лист града Београда“ бр. 15/15), као сталне манифестације од значаја за општину дефинисане су: Литија за Бадњи дан – 6. јануар; Сретење Господње (слава ГО Звездара) – 15. фебруар; Светски дан здравља – 7. април; Фестивал културе младих „Звездаријада“; Летњи позоришни дани на „Олимпу“; Дани сениора; Дан срца на „Олимпу“; Дечји позоришни фестивал „Позориште Звездариште“ и Дан Општине – 16. Октобар.

Током године реализују се и други културни програми и манифестације утврђени Календаром догађаја и манифестација ГО Звездара који се доноси за сваку календарску годину: Лето на Звездари, Дани мултикултуралности на Звездари, Дечија недеља на Звездари, Светски дан Рома, Летња позорница у Миријеву, Игре без граница за особе са инвалидитетом, 15 дана активизма у борби против насиља над женама, Међународни дан волонтера, Трг бајки и др.

(У прилогу је Календар догађаја и манифестација ГО Звездара за 2019. годину који је саставни део Плана развоја културе)

КУЛТУРНА ДОБРА

Велики број објеката културно-споменичке баштине на подручју Звездаре представља потенцијал који може имати значајне позитивне импликације на културно-туристичку понуду наше општине. У табели су приказана најзначајнија непокретна културна добра са тачним локацијама, временским периодом из којег датирају и ауторима тих дела.

Назив културног добра	Аутор културног добра	Временски период из којег датира (година)	Врста културног добра Врст	Локација

Ново гробље	-	1886.	Културно добро од великог значаја (споменик културе)	Рузвелтова бр. 50
Астрономска опсерваторија	Јан Дубови	1931.	Културно добро (споменик културе)	Волгина бр. 7
Споменик Вуку Караџићу	Ђорђе Јовановић и СКЗ	1937.	Културно добро (споменик културе)	Студентски парк
Црква покроба пресвете Богородице	-	1933.	Културно добро (споменик културе)	Кајмакчаланска бр. 55
Антички Сингидунум	-	-	Културно добро (археолошко налазиште)	Стари град, Савски венац, Врачар, Палилула, Звездара
Студентски дом "Краљ Александар I"	Георгиј Павлович Коваљевски	1928.	Добро које ужива претходну заштиту (градска архитектура)	Бул. краља Александра бр. 75
Атеље за унутрашњу архитектуру	арх. Светомир Лазић	1929.	Добро које ужива претходну заштиту (градска архитектура)	Булевар краља Александра бр. 218

Кућа	-	-	Добро које ужива претходну заштиту (градска архитектура)	Булевар краља Александра бр. 137
Кућа индустријалца Николе Виторовића	-	1922.	Добро које ужива претходну заштиту (градска архитектура)	Рузвелтова бр. 2
Кућа индустријалца Николе Виторовића	Пројектант Сава Димитријевић	1922.	Добро које ужива претходну заштиту (градска архитектура)	Рузвелтова бр. 4
Кућа Драгољуба Савића	Пројектант Драгољуб Вучић	-	Добро које ужива претходну заштиту (градска архитектура)	Рузвелтова бр.18
Вила	-	-	Добро које ужива претходну заштиту (градска архитектура)	Митрополита Мраовића бр. 2
Кућа ликоресца Аце Стојановића	Пројектант Валериј Сташевски	1927	Добро које ужива претходну заштиту (градска архитектура)	Захумска бр. 29

Капела св. Николе на Новом гробљу	Светозар Ивачковић	1893.	Добро које ужива претходну заштиту (објекат сакралне архитектуре)	Рузвелтова бр. 50
Црква св. Лазара	Момир Коруновић	1936.	Добро које ужива претходну заштиту (објекат сакралне архитектуре)	Ул. 21. дивизије бр. 33
Црква св. пророка Илије	-	1883. (обновљена 1973.)	Добро које ужива претходну заштиту (објекат сакралне архитектуре)	Миријево
Костурница бранилаца Београда	арх. Верховски вајар Жика Лукић	1934.	Добро које ужива претходну заштиту (јавни споменик и спомен обележје)	на Новом гробљу
Пирамида ратницима палим у српско-турском рату	-	-	Добро које ужива претходну заштиту (јавни споменик и спомен обележје)	на Новом гробљу
Трећепозивачка чесма	-	1915. (обновљен 1927.)	Добро које ужива претходну заштиту (јавни споменик и спомен обележје)	Димитрија Туцовића

Пашина чесма	-	1928.	Добро које ужива претходну заштиту (јавни споменик и спомен обележје)	Живка Давидовића
Стара маломокролушка механа	-	-	Добро које ужива претходну заштиту (објекти народног градитељства)	Бул. краља Александра бр. 606, ММЛ
Споменик св. браће Ћирило и Методије	Томе Серафимов	2006	Споменик културе	Студентски парк
Споменик Александру I Обреновићу	-	2004	Споменик културе	Трг испред зграде Општине

Осим у табели поменутих културних добара, треба споменути и :

Цркве:

- црква Св. великомученице недеље
- црква Св. Трифуна
- црква Св. Пантелејмона

Споменике:

- Споменику парку код VI београдске гимназије

- Споменик Св. браћа Ћирило и Методије (Парк Ћирила и Методија)
- Споменик Александру I Обреновићу (трг испред зграде општине)
- Спомен-плоча Ђуки Динић
- Споменик богиње Бибије Заре у Орловском насељу у Миријеву

И куће знаменитих људи:

- кућа песника Момчила Настасијевића (ул. Краљице Марије)
- кућа Станислава Винавера (ул. Ђаковачка)
- кућа Милића од Мачве (Волгина улица)

Посебно треба истаћи Ново гробље у Рузвелтовој улици - споменички комплекс од изузетног културног и историјског значаја за Београд и Србију, настао у другој половини 19. века за сахране по хришћанским обичајима, које је законом заштићено као културно добро од великог значаја.

Црква Светог Николе подигнута је 1893. године, по пројекту једног од првих школованих српских архитеката Светозара Ивачковића. Иконостас у цркви израдио је исте године академски сликар Стеван Тодоровић, један од највећих уметника српског романтизма. Црквене сводове осликао је мајстор Доменико, по картонима сликара Петра Раносовића. Први меморијални споменик на Новом гробљу је Српска костурница изграђена 1907. године која се налази у близини цркве Светог Николе. Посебну знаменитост представљају војничка гробља погинулих у балканским ратовима. У централном делу гробља је Алеја великана, а треба споменути Споменик и Костурницу бранилаца Београда 1914–1918, Споменик ратницима са Сремског фронта, Руско гробље (Иверска капела). На Новом гробљу налази се и велики број значајних остварења архитектуре и скулптора међу којима су Ђорђе Јовановић (33 скулптуре на Новом гробљу), Симеон Роксандић (4), Драгомир Арамбашић (4), Тома Росандић (4), Риста Стијовић (8), Сретен Стојановић (21), Иван Мештровић (4), Петар Палавичини (12), Петар Убавкић (2), итд. На гробљу постоји 37 породичних капела, већином подигнутих пре Другог светског рата, и преко 1500 вајарских дела које је радило више од 130 скулптора, представника различитих генерација.

Споменичке и архитектонске целине на Новом гробљу, укључујући велики број знаменитих личности које су овде

сахрањене, чине овај простор јединственим, дајући му форму „Музеја на отвореном“. Ново гробље је 1983. године проглашено за културно-историјско добро од великог значаја за Републику Србију, а од 2004. године је постало чланица Удружења културно значајних гробаља Европе (Association of Significant Cemeteries in Europe - ASCE) и саставни део „Европске руте гробаља“ (European Cemeteries Route), формиране од стране Европског института за културне руте (European Institute of Cultural Routes), простор за незаборавне приче и отворено сведочанство историје.

Градска општина Звездара заједно са другим општинама (Стари град, Савски венац, Врачар, Палилула) лежи на остацима Античког Сингидунума који данас представља значајно археолошко налазиште.

Од посебног значаја је и Булевар краља Александра који, осим што је најдужа улица у Србији, уједно је и најстарија активна улица. У време када је на ушћу Саве у Дунав био римски каструм (тврђава) правцем Булевара ишла је римска Виа Милитарис (Војна улица). Тај пут који су трасирали Римљани, који се касније називао Цариградски друм, био је најважнија саобраћајница Балканског полуострва која је спајала Сингидунум (Београд) са Цариградом (Истанбулом). Овај пут је био од стратешког интереса и у османлијско доба. После мира у Хадрианопољу 1828. сматрао се неутралним земљиштем, доступним свим пролазницима.

Градска општина Звездара на својој територији нема значајнија покретна културна добра којима би се посветила пажња у оквиру овог документа.

Правни оквир

Постојање адекватног правног и стратешког оквира представља кључни фактор за адекватно управљање и унапређивање сектора културе и културне делатности. Република Србија још увек нема Стратегију развоја културе (донет је нацрт Стратегије развоја културе од 2017. до 2027. године и током 2017. године спроведена јавна расправа, али документ још увек није усвојен). Такође, Град Београд још увек није донео Стратегију развоја културе. Тренутно постоји само анализа постојећег стања културне делатности и стваралаштва у Београду (Завод за проучавање културног развитка, Република Србија, 2012. године). Од нове стратегије се очекује да одреди основне поставке, стратешке правце и инструменте за остваривање културног развоја, приоритет и циљеве у погледу заштите културне баштине, промовисања културног стваралаштва и продукције, рада установа културе и других субјеката активних у овој области и међуресорне сарадње.

У наставку су најважнији правни акти којима се уређује област културе и којима се одређују надлежности у области културе:

Устав Републике Србије („Сл гласник РС“, бр.98/2006)

Члан 190. тачка 4. Устава наводи да се општина, преко својих органа у складу са законом: стара о задовољавању потреба грађана у области просвете, културе, здравствене и социјалне заштите, дечје заштите, спорта и физичке културе.

Закон о култури („Службени гласник РС“, бр 72/2009, 13/2016 и 30/2016 – испр)

Члан 4., став 2: “Јединица локалне самоуправе стара се о задовољавању потреба грађана у култури на својој територији и уређује поједина питања од интереса за своје грађане, као и начин њиховог остваривања, у оквиру права и обавеза утврђених Уставом и законом.”

Члан 7., став 2: “Јединица локалне самоуправе, у циљу старања о задовољавању потреба грађана у култури на својој територији, доноси план развоја културе у складу са законом и Стратегијом, а за који се средства за финансирање обезбеђују у буџету јединице локалне самоуправе”

Статут Града Београда (Сл лист града Београда бр 39/08, 6/10, 23/13) и **Статут ГО Звездара** („Сл.лист града Београда“ бр. 43/08, 43/09, 15/10, 13/13, 36/13, 41/13, 40/15 и 132/16)

У складу са одредбама Статута ГО Звездара, Општина Звездара подстиче развој културно-уметничког стваралаштва и аматеризма на свом подручју, обезбеђује услове за одржавање културних манифестација од значаја за градску општину и, у циљу задовољавања потреба грађана са свог подручја, може оснивати установе културе.

Осим кровног Закона о култури, којим држава брине о остваривању општих интереса у култури и спровођењу културних политика као скупа циљева и мера за промовисање развоја културе заснованих на принципима утврђеним законом, укључујући принцип поштовања културних и демократских вредности европске и националне традиције и различитости културног израза, на уређење сектора културе у Републици Србији утичу и следећи закони:

- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, број 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др.закон, 99/11-др.закон),
- Закон о самосталном обављању уметничке или друге делатности у области културе („Службени гласник РС“, бр. 39/93, 42/98),
- Закон о издавању публикација („Службени гласник РС“, бр. 37/91, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 135/04 и 101/05- др. закон),
- Закон о обавезном примерку публикација („Службени гласник РС“, број 52/11)

- Закон о задужбинама и фондацијама („Службени гласник РС”, бр. 88/2010, 99/2011 - др. Закон и 44/2018 – др.закон),
- Закон о библиотечко-информативној делатности („Службени гласник РС”, бр. 52/11),
- Закон о старој и реткој библиотечкој грађи („Службени гласник РС”, бр. 52/11),
- Закон о кинематографији („Службени гласник РС”, бр. 99/11, 2/12 – исправка и 46/2014 – одлука УС)
- Закон о удружењима („Сл.гласник РС”, бр.51/09, 99/2011 - др.закони и 44/2018 – др.закон)

Поред тога, Република Србија је потписница међународних докумената: Универзална декларација о културној разноликости (УНЕСКО, 2001), Конвенција о заштити и промоцији разноврсности културних израза (УНЕСКО, Париз, 2005), Европска конвенција о заштити археолошког наслеђа (Валета, 1992), Оквирна конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво (Фаро, 2005) и др.

План развоја културе Градске општине Звездара за период од 2019. до 2020. године, израђен је у складу са **Законом о култури** („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 13/2016 и 30/2016 – испр.), **Законом о удружењима** („Сл.гласник РС”, бр.51/09, 99/2011 - др.закони и 44/2018 – др.закон), **Статутом Градске општине Звездара** („Сл.лист града Београда” бр. 43/08, 43/09, 15/10, 13/13, 36/13, 41/13, 40/15 и 132/16), **Одлуком о сталним манифестацијама од значаја за Градску општину Звездара** („Службени лист града Београда” бр. 15/15) и **Стратешким планом развоја Градске општине Звездара 2015-2020.**

У складу са одредбама Статута, Градска општина Звездара подстиче развој културно-уметничког стваралаштва и аматеризма на свом подручју и обезбеђује услове за одржавање културних манифестација од значаја за градску општину. У складу са Одлуком о подизању и одржавању споменика и скулптуралних дела на територији града Београда („Сл.лист града Београда бр. 3/2000, 19/2014 и 19/2018) Градска општина Звездара је надлежна за одржавање споменика, спомен-плоча и скулптуралних дела на подручју општине.

У Стратешком плану развоја Градске општине Звездара 2015-2020, у оквиру *Стратешког циља 2 – Подршка друштвеном развоју*, као *приоритет 2.5* дефинисан је *Развој културе*.

Стратешким планом развоја предвиђено је да ће Општина у периоду од 2015. до 2020. године подржати програме и пројекте установа културе, удружења у култури, појединаца и других субјеката којима се, у складу са Законом о култури, задовољавају општи интереси у области културе и то: стварање услова за подстицање културног и уметничког стваралаштва, ширење и унапређивање едукације у области културе; подстицање међународне културне сарадње; неговање културног наслеђа; подстицање примене нових технологија у култури, нарочито информационих технологија и дигитализације; подстицање младих талената у области културног и уметничког стваралаштва; стварање услова за подстицање самосталног културног и уметничког

стваралаштва; подстицање аматерског културног и уметничког стваралаштва; подстицање дечијег стваралаштва и стваралаштва за децу и младе у култури; подстицање културног и уметничког стваралаштва особа са инвалидитетом и доступности свих културних садржаја особама са инвалидитетом.

Негујући инклузивни приступ, ГО Звездара настоји да у оквиру овог приоритета обезбеди услове за равноправно учешће свих становника (деца, млади, одрасли, стари, особе са инвалидитетом, припадници националних мањина и етничких група и др.) у културном животу заједнице, развијајући културне навике и подстичући развој креативних потенцијала појединаца и група.

Планом развоја културе за период од 2019. до 2020. године дефинисани су: Циљеви; Мере/активности и пројекти; Реализатори–носиоци и партнери у спровођењу мера/активности и пројеката; Рокови за спровођење мера/активности и пројеката и Индикатори остварења постављених циљева.

Средства за реализацију Плана развоја културе, програма, програмских активности и пројеката у области културе биће обезбеђена у буџету Градске општине Звездара за 2019. и 2020. годину – Програмски буџет - Програм 9 – Култура.

Стратешким планом развоја ГО Звездара 2015-2020, у оквиру приоритета Развој културе утврђене су следеће мере:

Мера 2.5.1: Повећање доступности културних садржаја грађанима, нарочито у насељима Мали Мокри Луг, Велики Мокри Луг и Миријево, као и припадницима различитих друштвених група (деца, млади, старији, особе са инвалидитетом, припадници етничких заједница)

Мера 2.5.2: Подстицање развоја културно-уметничког стваралаштва и аматеризма

Мера 2.5.3: Подршка одржавању културних манифестација

Мера 2.5.4: Неговање културног наслеђа

1. ПРИМАРНЕ И ОПШТЕ МЕРЕ - УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЛОКАЛНЕ КУЛТУРНЕ ПОЛИТИКЕ

Активност	Рок	Реализатори	Индикатори остварења циља
ЦИЉ 1.1. Анализа и вредновање реализације Плана развоја културе Градске општине Звездара за 2018., 2019. и 2020. годину			
Израда Извештаја о реализацији Плана развоја културе ГО Звездара за 2018. годину	фебруар - март 2019.г.	Комисија за манифестације ГО Звездара	Усвојен Извештај о реализацији Плана развоја културе за 2018. / 2019. / 2020.г. на седници Скупштине ГО Звездара
Израда Извештаја о реализацији Плана развоја културе ГО Звездара за 2019. Годину	фебруар - март 2020.г.	Одељење за друштвене делатности	
Израда Извештаја о реализацији Плана развоја културе ГО Звездара за 2020. Годину	фебруар - март 2021.г.		
ЦИЉ 1.2. Планско и програмско буџетско финансирање у области културе			
Именовање стручне Комисије за културу, која ће одлучивати о избору пројеката по расписаном јавном конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката у култури, у складу са Законом о култури	До краја јануара сваке године	Председник Општине	Донето Решење о именовању стручне Комисије за културу
Расписивање јавног конкурса за финансирање или суфинансирање пројеката у култури из буџета ГО	До краја јануара сваке године	Комисија за културу Одељење за друштвене делатности	Конкурс за финансирање или суфинансирање пројеката у култури из

Звездара за текућу годину, у складу са Одлуком о критеријумима, мерилима и начину за избор пројеката у области културе који се финансирају из буџета ГО Звездара („Сл.лист града Београда“ 72/17)		Кабинет председника општине	буџета ГО Звездара за сваку календарску/буџетску годину објављен на сајту ГО Звездара и у најмање једном штампаном дневном листу до 31. јануара текуће године.
ЦИЉ 1.3. Доношење Плана расписивања конкурса и Календара догађаја и манифестација на подручју ГО Звездара			
Израда Годишњег плана расписивања јавних конкурса за подстицање програма и пројеката удружења	До 31. јануара сваке године	Одељење за друштвене делатности Одељење за финансије и привреду Веће Градске општине Звездара	Усвојен Годишњи план расписивања јавних конкурса на седници Већа Годишњи план расписивања јавних конкурса усвојен на седници Већа, достављен Канцеларији за сарадњу са цивилним друштвом.
Израда Календара догађаја и манифестација на подручју ГО Звездара за предстојећу годину са дефинисаним роковима, местом одржавања и носиоцима активности	До 10. децембра текуће године	Комисија за манифестације	Усвојен Календар догађаја и манифестација на седници Комисије за манифестације

ЦИЉ 1.4. Оснаживање запослених у управи ГО Звездара који раде на пословима културе и представника установа и удружења за учешће на конкурсима, управљање пројектима и извештавање о реализацији пројеката			
Доношење плана развоја запослених који раде на пословима културе	До марта текуће године	Одељење за друштвене делатности Одељење за општу управу - Служба за људске ресурсе Национална академија за стручно усавршавање запослених у државној управи	Број запослених и број семинара које су запослени похађали
Методолошка подршка - едукација за учешће на конкурсима које расписују ГО Звездара и други извори финансирања, писање пројеката, управљање и извештавање о реализацији пројеката	Једном годишње (јануар-март)	Одељење за друштвене делатности Установе, удружења и други актери у култури	Број учесника радионица, резултати евалуационог упитника

2. ПОВЕЋАЊЕ ДОСТУПНОСТИ КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА ГРАЂАНИМА

нарочито у насељима Мали Мокри Луг, Велики Мокри Луг и Миријево, као и припадницима различитих друштвених група (деца, млади, старији, особе са инвалидитетом, припадници етничких заједница)

***Мера 2.5.1 у Стратешком плану развоја ГО Звездара 2015-2020**

Циљ ове мере је да се повећа доступност културних садржаја грађанима кроз прилагођавање услова спровођења културних догађаја различитим циљним групама.

Сврха мере је да се развију активности/пројекти/програми који подстичу прилагођавање културних догађаја различитим друштвеним групама као и повећање броја простора прилагођених за реализацију културних садржаја.

Активност	Рок	Реализатори	Индикатори остварења циља
ЦИЉ 2.1. Стварање услова за већу доступност културних садржаја			
Функционисање Инфо мреже за потребе комуницирања о културним садржајима - објаве о свим догађајима на сајту и фејсбук страници општине пре и после дешавања, достављање информација медијима (мејлинг листе, сајт Општине, друштвене мреже, мобилне апликације, састанци...)	током целе године	Одељење за друштвене делатности и Служба за скупштинске послове – послови информисања Комисија за манифестације Установе културе, удружења	Број информација и наступа у промовисању културних садржаја на Општини
Постојање повлашћених цена и бесплатних улазница за одређене програме/манифестације и групе посетилаца (социјално угрожени, особе са инвалидитетом, припадници маргинализованих група)	током целе године	Одељење за друштвене делатности и Служба за скупштинске послове – послови информисања Комисија за манифестације Установе културе, удружења	Број/процент бесплатних улазница по програму, број/процент улазница по повлашћеној цени по програму
ЦИЉ 2.2. Реализација програма културе у алтернативним јавним просторима (отвореним и затвореним)			
Реализација позоришних представа, концерата, креативних радионица, презентација стваралаштва аматера и других садржаја на јавним просторима (паркови, игралишта, тргови, тржни центри и др.)	Током целе године	Управа ГО Звездара Установе културе, Удружења Пословни сектор, Јавна комунална предузећа	Број и врста програма/манифестација реализованих на јавним просторима, број учесника/посетилаца већи за 3% у односу на

			претходну годину
ЦИЉ 2.3. Праћење и евалуација реализације културних садржаја у насељима			
Анкетирање посетилаца	Током целе године	Управа ГО Звездара Комисија за манифестације	Резултати анкете о задовољству корисника, извештаји о реализацији и броју посетилаца
ЦИЉ 2.4. Унапређење инклузије маргинализованих група (млади, жене, етничке заједнице, особе са функционалним сметњама)			
Промоција стваралаштва маргинализованих група, суфинансирање ових пројеката на конкурсима за културу и конкурсима за удружења	Током целе године	Управа ГО Звездара Комисија за културу	Број одобрених пројеката који се односе на промоцију стваралаштва маргинализованих група, број учесника у одобреним пројектима већи за 3% у односу на претходну годину

3. ПОДСТИЦАЊЕ РАЗВОЈА КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА И АМАТЕРИЗМА

Циљ ове мере је да се подигне ниво квалитета и разноврсности културних садржаја.

Сврха је да се кроз институцију конкурса подрже програми савременог стваралаштва и подстакне афирмација културног аматеризма.

****Мера 2.5.2 у Стратешком плану развоја ГО Звездара 2015-2020***

Активност	Рок	Реализатори	Индикатори остварења циља
ЦИЉ 3.1. Подршка савременом стваралаштву			
Расписивање јавног позива/конкурса за финансирање и суфинансирање и издвајање средстава за савремено уметничко стваралаштво за установе, удружења и појединце у различитим областима културе	До краја јануара сваке године	Кабинет председника Општине Комисија за културу Одељење за друштвене делатности	Број одобрених пројекта, број учесника/корисника пројекта, износ додељених финансијских средстава већи за 5% у односу на претходну годину
Закључивање уговора са носиоцима пројекта који су одабрани за финансирање/суфинансирање на основу Одлуке Комисије о избору пројекта који ће се финансирати/суфинансирати у текућој години	До априла сваке године		Број закључених уговора о финансирању/суфинансирању пројекта у области културе
ЦИЉ 3.2. Подршка и подстицај афирмацији културног аматеризма			
Издавање средстава у оквиру конкурса за културу и конкурса за програме/пројекте удружења за подршку развоју културног аматеризма (програми/пројекти дечјег, омладинског и аматерског стваралаштва)	Јануар-март сваке године	Управа ГО Звездара Комисија за културу Комисија за суфинансирање програма/пројекта удружења Одељење за друштвене делатности	Број одобрених пројекта, број учесника/корисника програма/пројекта, износ додељених финансијских средстава већи за 5% у односу на претходну годину

4. ПОДРШКА ОДРЖАВАЊУ КУЛТУРНИХ ПРОГРАМА И МАНИФЕСТАЦИЈА

Циљ ове мере је да се унапреди систем подршке културним манифестацијама.

Сталне манифестације од значаја за Градску општину Звездара су: Литија за Бадњи дан – 6. јануар; Срећење Господње (слава ГО Звездара) – 15. фебруар; Светски дан здравља – 7. април; Фестивал културе младих „Звездаријада“; Летњи позоришни дани на „Олимпу“; Дани сениора; Дан срца на „Олимпу“; Дечји позоришни фестивал „Позориште Звездариште“ и Дан Општине – 16. октобар - Одлука о сталним манифестацијама од значаја за Градску општину Звездара („Службени лист града Београда“ бр. 15/15)

Током године реализују се и други културни програми и манифестације утврђени Календаром догађаја и манифестација ГО Звездара (Календар се доноси за сваку годину, и саставни је део Плана развоја културе ГО Звездара)

**Мера 2.5.3 у Стратешком плану развоја ГО Звездара 2015-2020*

Активност	Рок	Реализатори	Индикатори остварења циља
ЦИЉ 4.1. Унапређење система подршке културним програмима и манифестацијама			
Издвајање средстава за реализацију културних програма и манифестација путем јавних конкурса	Током целе године	Комисија за културу Комисија за манифестације Одељење за друштвене делатности	Износ одобрених средстава за реализацију планираних културних програма и манифестација
Реализација сталних манифестација од значаја за Градску општину Звездара у складу са годишњим Календаром манифестација: Звездаријада - фестивал културе младих, Летњи позоришни дани на	Током целе године	Комисија за манифестације Одељење за друштвене делатности Партнери из сектора културе, јавног и приватног сектора	Број одржаних манифестација, број и садржај програмских активности, број учесника, број посетилаца

Олимпу, Дани сениора на Звездари, 16. Дечји позоришни фестивал ПОЗОРИШТЕ ЗВЕЗДАРИШТЕ и др.			
Анализа и вредновање реализације постојећих програма и манифестација	Фебруар сваке године за претходну годину	Комисија за манифестације Одељење за друштвене делатности	Извештај о реализацији културних програма и манифестација
Доношење нових правних аката у области културе (одлука о сталним манифестацијама од значаја за ГО Звездара, програм и правила појединачних манифестација и др.)	До краја 2019. Године	Одељење за друштвене делатности Комисија за манифестације Веће Градске општине Звездара Скупштина ГО Звездара	Усвојени нови правни акти у области културе

5. НЕГОВАЊЕ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

Циљ мере је да се негује и промовише културно наслеђе.

Сврха мере је да се подрже пројекти, програми и манифестације којима се промовише неговање културног наслеђа, традиције и обичаја нашег народа, као и европске и светске културне баштине, културне разноликости и интеркултуралног дијалога, као и да се обезбеди одржавање споменика, спомен-плоча и скулптуралних дела на подручју општине (редовно одржавање чистоће, нега зелених површина, контрола расвете, поправка прилазних стаза и, по потреби, спровођење мера конзерваторске заштите) и

***Мера 2.5.4 у Стратешком плану развоја ГО Звездара 2015-2020**

Активност	Рок	Реализатори	Индикатори остварења циља
ЦИЉ 5.1. Неговање културног наслеђа, традиције и обичаја нашег народа			
Подршка реализацији пројеката, програма и манифестација којима се промовише неговање културног наслеђа, традиције и обичаја нашег народа	Током целе године	Комисија за културу Комисија за манифестације	Најмање 5 пројеката који промовишу неговање културног наслеђа, традиције и обичаја нашег народа, подржана на Јавном конкурсy ГО Звездара
Реализација пројеката, програма и манифестација којима се промовише неговање културног наслеђа, традиције и обичаја нашег народа	Током целе године	Удружења грађана Установе културе Предшколска установа Звездара Основне и средње школе Одељење за друштвене делатности	Реализовано најмање 5 пројеката/програма/манифестација које промовишу неговање културног наслеђа, традиције и обичаја нашег народа
Одржавање споменика, спомен-плоча и скулптуралних дела на подручју општине (редовно одржавање чистоће, нега зелених површина, контрола расвете, поправка прилазних стаза и, по потреби, спровођење мера конзерваторске заштите)	Током целе године, сваке године	Управа ГО Звездара Комисија за попис и процену стања споменика, спомен-плоча и скулптуралних дела на подручју општине ЈКП Градска чистоћа, ЈКП Зеленило	Годишњи извештај Комисије за попис и процену стања споменика, спомен-плоча и скулптуралних дела на подручју општине о спроведеним активностима

ЦИЉ 5.2. Афирмисање културне разноликости и интеркултуралног дијалога			
Промоција универзалних цивилизацијских вредности, принципа етничке и културне толеранције у локалној заједници - кампање на годишњем нивоу, обележавање значајних датума	Током године, у складу са Календаром манифестација и догађаја ГО Звездара	Управа ГО Звездара Комисија за манифестације СЦ Олимп - Звездара Образовно-васпитне установе Удружења грађана	Број реализованих активности, број учесника/посетилаца, број објава у медијима
Обележавање Светског дана Рома	8. април	ГО Звездара Месне заједнице Мобилни тим за инклузију Рома Образовно-васпитне установе	Број учесника/посетилаца већи за 5% у односу на претходну годину
Учешће у манифестацији „Дани европске баштине“	септембар сваке године	ГО Звездара Установе културе Образовно-васпитне установе Удружења Градски секретаријати за привреду и културу	Број учесника/посетилаца у програму већи за 5% у односу на претходну годину

Финансијски оквир за спровођење Плана развоја културе Градске општине Звездара за период од 2019. до 2020. године биће дефинисан Одлуком о буџету Градске општине Звездара за 2019. годину и Одлуком о буџету ГО Звездара за 2020. годину.

Део активности ће бити реализован кроз пројекте којима ће се конкурисати код других државних органа, фондова и других домаћих и међународних извора финансирања, као и средствима донатора.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Чланом 7. став 2. Закона о култури („Службени гласник РС“ бр. 72/2009, 13/2016 и 30/2016 – испр.) предвиђено је да јединица локалне самоуправе, у циљу старања о задовољавању потреба грађана у култури на својој територији, доноси план развоја културе, а за који се средства обезбеђују у буџету јединице локалне самоуправе. Стратешким планом развоја Градске општине Звездара 2015 - 2020 у оквиру *Стратешког циља 2 – Подршка друштвеном развоју, као приоритет 2.5* дефинисан је *Развој културе*.

План развоја културе за период од 2019. до 2020. године заснован је на надлежностима градске општине у области културе дефинисаним у Статуту Градске општине Звездара (члан 14. став 15.) и на Стратешком плану развоја ГО Звездара 2015 - 2020.

Овај документ се доноси за период 2019 - 2020.г., што се поклапа са истицањем Стратешког плана развоја ГО Звездара 2015 – 2020.г., на коме је документ и заснован.

План развоја културе Градске општине Звездара донет на седници Скупштине Градске општине Звездара XI број 06-30, одржаној 27.12.2018. године.

Доставити:

- Одељење за друштвене делатности
- Одељење за финансије и привреду
- Архиви

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Александар Ероп, с.р.